

การศึกษาโบราณอุบายจากคอลัมน์ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ตอน “เวลากลางคืนได้ยินเสียงอะไรอย่าตก หรือขานรับ ของ จะเข้าตัว”

คนในสมัยก่อนมีความเชื่อในเรื่องการศึกษาเล่าเรียนวิชา ไสยศาสตร์ คาถาอาคม โดยเมื่อถึงวันสำคัญตามความเชื่อของผู้ที่เรียน ก็จะมีการปล่อย “ของ” ซึ่งในที่นี้หมายถึง คาถาอาคม ผี หรือเวทมนตร์ต่าง ๆ ออกไปเพื่อทดลองวิชา และเมื่อของ ผี หรือเวทมนตร์ดังกล่าวไปถูกหรือกระทบกับสิ่งหนึ่งสิ่งใด จะเกิดเสียงดังเบรียงปร้าง หากใครตก ของนั้นจะเข้าตัวคนที่ร้องตก ซึ่งอาจเป็นตะปู หรือ หนังกวายเป็นทำให้อเจ็บป่วยหรือตายได้ นอกจากนี้เรื่องนี้แล้วยังมีอีกเรื่องหนึ่งที่เล่ากันต่อมาว่า เวลาที่จะสร้างเมืองจะต้องมีเสาหลักเมืองอยู่สี่มุมเมือง ขุดหลุมขนาดคนลงไปได้ และมีไม้ซุงขนาดใหญ่ที่ใช้ทำเสาหลักเมืองวางอยู่ปากหลุม ทางราชการจะให้ทหารออกไปตามหมู่บ้านในคืนเดือนมืด แล้วตะโกนดังๆเป็นระยะๆว่า อิน.. จัน.. มั่น.. คง.. ถ้าบังเอิญไปตรงกับชื่อใครและไม่ทันฟังให้ถนัดขานรับออกไป ทหารหลวงก็จะจับตัวผู้นั้นไป เมื่อครบทั้ง ๔ คนแล้วก็จะพาไปประจำหลุมทั้งสี่มุมเมืองและทำพิธีโดยปิดตาทั้งสองข้างบวงสรวงตามพิธีกรรม จากนั้นก็จะผลักคนโชคร้ายทั้ง ๔ ลงไปในหลุม ใช้ไม้ซุงกระแทกลงไปให้คนทั้ง ๔ คนนั้นตายแล้วก็เอาดินกลบ จากนั้นทำพิธีบวงสรวงปลุกเสกคร่อมเสาหลักเมืองไว้ กลายเป็นผีเฝ้ามุมเมือง ฟังแล้วนำกลัวมาก ดังนั้นในตอนกลางคืน หากมีใครมาเรียกหรือมีเสียงอะไรที่แปลกๆคนสมัยก่อนจะเงียบไม่ขานรับ นอกจากจะแน่ใจว่าเป็นเสียงคนที่คุ้นเคยจึงจะขานรับ คนโบราณได้วางอุบายเล่าเรื่องต่างๆ เหล่านี้ไว้ให้กลัวเกรงเพื่อสั่งสอนหรือเตือนบุตรหลานของตนให้รู้จักระมัดระวังภัยอันตรายในยามค่ำคืนเพราะอาจมีคนมาลอบทำร้าย และขานเรียกเพื่อให้ถูกตัว นั่นเอง

โดยในเรื่องเล่า อิน.. จัน.. มั่น.. คง.. นั้น ธงทอง จันทรางศุ (จักรภพ เพ็ญแข. ๒๕๔๖ : ๗๔ – ๗๕; อ้างอิงจาก ธงทอง จันทรางศุ.) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า เป็นเพียงความเชื่อของชาวบ้านที่ไม่มีหลักฐานยืนยันที่แน่นอน ตามตำราพระราชพิธีฝังหลุมพระนครก็ไม่มีตอนใดกล่าวถึงคนชื่อ อิน จัน มั่น คง อยู่ ดี มีเพียงการปั้นดินแล้วสมมุติให้เป็นธาตุทั้ง ๔ ซึ่งมีคุณสมบัติต่าง ๆ แล้วโยนลงหลุมพร้อมเชิญแผ่นดินลัยนตร์ลงหลุมชั้นตอนสุดท้ายคือการอัญเชิญเทวดาเข้าประจำหลักพระนคร

โปรดติดตามตอนต่อไป ที่จะเล่าถึงโบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับจิตใจของเราในเรื่อง “ห้ามคนท้องไปเผาศพ ถ้าไปผีที่กำลังเผาจะเข้ามาเกิดในท้องแทนลูกของตนเอง” ค่ะ .....

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เยาวนิศ เต็งไทรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคَوْلัมน์ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ตอน “จะก้าวขึ้นหรือลงบันได ให้ก้าวทีละขั้น อย่าก้าวทีเดียวสามขั้น จะทำมาหากินไม่ได้”

ประเทศไทยเป็นชุมชนเกษตรกรรมมาแต่โบราณ ดังนั้น บ้านเรือนส่วนใหญ่จึงสะท้อนถึงความผูกพันระหว่างผู้คนกับธรรมชาติ สภาพแวดล้อม และวิถีความเป็นอยู่ได้อย่างเด่นชัด โดยนิยมปลูกบ้านอยู่ตามพื้นที่ลุ่ม มีแหล่งน้ำสมบูรณ์เอื้อต่อการทำอาชีพเกษตร และบ้านเรือนไทยในแทบทุกภาคจะนิยมยกพื้นสูงเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับฤดูน้ำหลาก หากเป็นฤดูอื่นก็จะทำให้ได้ทุนบ้านเป็นที่สำหรับเก็บอุปกรณ์การเกษตรหรือให้เด็ก ๆ ได้วิ่งเล่น และเป็นที่พักผ่อนเย็นสบายในช่วงกลางวัน นอกจากนี้ผู้อยู่อาศัยบนเรือนไทยยังสามารถประกอบกิจกรรมในครัวเรือนได้ทุกอย่างจนสำเร็จบนตัวเรือน โดยไม่ต้องลงมายังพื้นดินก็ได้ อีกทั้งยังถือว่าเรือนไทยเป็นเรือนที่ให้ความปลอดภัยสูง นั่นคือ เจ้าของเรือนสามารถชักหรือดึงบันไดขึ้นมาเก็บไว้บนบ้านในเวลากลางคืนด้วย

บันไดบ้านในสมัยก่อนจะอยู่นอกบ้าน นิยมใช้ไม้แผ่นทำเป็นขั้นสำหรับขึ้นลง โดยส่วนใหญ่มีลักษณะด้านล่างโปร่งโล่ง และมีราวจับเพียงด้านเดียว หรืออาจไม่มีเลย เพราะฉะนั้นจึงค่อนข้างต้องใช้ความระมัดระวังในการขึ้นลง และหากมีอายุการใช้งานมานาน ไม้ก็อาจจะถูกเดินจนเรียบและลื่น หรือมีบางส่วนลุไปตามกาลเวลาได้

ดังนั้น การที่ คนโบราณสอนไว้ว่า การก้าวขึ้นหรือลงบันไดนั้น ควรขึ้นลงทีละขั้น อย่าก้าวทีเดียวสามขั้น จะทำมาหากินไม่ได้ ก็เพื่อป้องกันอันตราย และเตือนว่า หากจะทำอะไรไม่ว่าจะเป็นเรื่องการทำมาหากิน หรือการทำงานอื่นใดก็ตาม ให้ค่อยเป็นค่อยไป อย่าทำอะไรให้เกินความสามารถ และอย่าข้ามขั้นตอน เหมือนกับการก้าวขึ้นบันไดหรือก้าวลงบันได ก็ให้ก้าวทีละขั้น มิฉะนั้นอาจพลัดตกขาแข้งหัก หรือหัวแตกเกิดอันตรายกับตนเอง และที่สำคัญเป็นการสอนให้รู้จักคิดรู้จักไตร่ตรองว่า การทำอะไรควรทำเป็นขั้นเป็นตอน ไม่ควรทำอะไรข้ามขั้นตอน

สำหรับในตอนต่อไป จะเล่าถึงโบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับร่างกายของเราในเรื่อง “ห้ามตัดเล็บกลางคืน วิญญาณบรรพบุรุษจะอยู่ไม่เป็นสุข” โปรดติดตามค่ะ .....

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เยาวนิศ เต็งไทรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคหฬัมภุมิปัญญาชาวบ้าน

ตอน “คุณค่าภูมิปัญญาไทยจากโบราณอุบาย”

โบราณอุบาย เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพชนไทยที่ห่วงใย และต้องการดูแลความปลอดภัยของชีวิต และทรัพย์สิน ตลอดจนสุขภาพพลานามัย ความสงบเรียบร้อยของผู้คนในอดีต

โบราณอุบายที่ปู่ ย่า ตา ยาย หรือคนโบราณนำมาใช้สอนลูกๆหลานๆ กำหนดอุบายไว้เป็นข้อห้าม คำสอน สำหรับบุคคลทุกวัยและทุกเพศ โดยวัยเด็กมีอุบายแฝงไว้มากกว่าวัยอื่น อีกทั้งมีความเกี่ยวข้องกับเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เนื่องจากเด็กและเพศหญิงเป็นผู้ที่ต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่มากกว่าวัยและเพศอื่น

โบราณอุบายที่บรรพบุรุษใช้เพื่อควบคุมความประพฤติคนในสังคม ได้แก่ การอ้างผีสิงเทวดา สิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ อันตราย ความไม่เป็นสิริมงคล โดยโบราณอุบายในช่วงวัยเด็กมักจะอ้างผีเพื่อให้เกิดความกลัว สำหรับผู้ใหญ่ นั้น โบราณอุบายจะปรับเปลี่ยนไปเป็นการให้มีคุณธรรม ความกตัญญู ความรับผิดชอบ และมีความเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ ส่วนผู้หญิงที่อยู่ในวัยสาวจะมีโบราณอุบายเกี่ยวกับเรื่องเพศ การวางตัว เป็นกุลสตรี เป็นต้น

ในภาวะปัจจุบันนี้ โบราณอุบายเป็นเพียงข้อห้ามคำสอนสืบต่อกันมา มีบางเรื่องสามารถนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้ เช่น อุบายเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม การวางตัว การเป็นกุลสตรี แต่บางเรื่องไม่สามารถนำมาใช้ได้ ในภาวะปัจจุบัน เพราะความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ก้าวหน้าไปอย่างมาก ประกอบกับบริบทและปัจจัยต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) มุ่งหวังว่าการศึกษาและเผยแพร่ในเรื่องนี้ จะทำให้เยาวชน คนไทย ได้เห็นถึงคุณค่าของโบราณอุบายที่บรรพบุรุษได้กำหนดไว้อย่างลึกซึ้ง จนทำให้มีการสืบทอด และมีขนบธรรมเนียมประเพณีมาจนทุกวันนี้ นอกจากนี้ยังอาจนำโบราณอุบายในลักษณะเช่นนี้ไปเปรียบเทียบกับในภูมิภาคต่าง ๆ หรือของชนเผ่าและขยายขอบเขต ไปยังภูมิภาคประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชีย ก็จะทำให้เข้าใจรากฐานความคิดในวิถีชีวิต และเข้าใจวัฒนธรรม ทำให้เกิดความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เขาวนิศ เต็งไตรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคหฬัมภ์ฎมิปัญญาชาวบ้าน ตอน “ตัดตะไคร้ให้ตัดใบทิ้งไว้ในสวน ไม่เช่นนั้นลูกเกิดมาขาจะลีบ”

ในสมัยก่อน ปู่ ย่า ตา ยาย ได้พยายามนำโบราณอุบายจากภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการห้ามหรือสอนลูกหลานเพื่อให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่เหมาะสมและถูกต้อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ดังเช่นโบราณอุบายที่ได้สอนไว้ว่า “ถ้าตัดต้นตะไคร้แล้วให้ตัดใบทิ้งไว้ในสวน เอามาแต่เฉพาะต้น แต่หากใครตัดต้นตะไคร้มาแล้วตัดใบทิ้งไว้แถวบริเวณทางเดิน หรือทิ้งไว้บนบ้าน หรือในครัว ถ้าผู้หญิงในบ้านเดินข้ามใบตะไคร้ พอมือท้องลูกเกิดมาขาจะลีบ”

ตะไคร้ เป็นพืชสวนครัวที่มีลักษณะเป็นกอ ใบยาวเรียว มีความคม และระคายผิว นิยมปลูกกันมากสำหรับใช้เป็นสวนประกอบในการปรุงอาหารหลายชนิด เช่น ยำ พล่า ต้มยำ เป็นต้น โดยใช้เฉพาะส่วนลำต้นของตะไคร้เท่านั้น ส่วนใบจำนวนมากไม่ได้ใช้ต้องตัดทิ้งไป นอกจากนี้ ตะไคร้ยังเป็นสมุนไพรของไทยชนิดหนึ่งที่สามารถนำมาสกัดเป็นยากันยุงได้อีกด้วย

จากข้อห้ามดังกล่าวเมื่อนำมาวิเคราะห์หาเหตุผลแล้วก็น่าจะเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการสร้างให้คนรักษาความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย รู้จักสิ่งที่ไม่ต้องการใช้ในที่ที่เหมาะสม หรือเก็บทิ้งให้เรียบร้อยไม่กระจัดกระจายเกลื่อนพื้นบ้านมากกว่าจะเกิดผลจริงตามข้อห้าม อย่างไรก็ตามที่ลองสอบถามดูว่ามีใครทำและลูกออกมาขาลีบหรือไม่ ก็ปรากฏว่าไม่มีใครอยากเสี่ยงทำ จึงไม่มีข้อยืนยัน ดังนั้น การห้ามเช่นนี้จึงเป็นการรักษาสุขอนามัยและไม่ให้ทิ้งขยะเกลื่อนพื้นเพราะมองดูไม่งามตา และอาจมีคนเหยียบสะดุดอาจทำให้หกล้มได้ นอกจากนี้ใบตะไคร้ที่มีความคมและระคาย หากเด็กนำไปเล่นอาจระคายเคืองผิว และเกิดอาการคันได้ จึงออกอุบายให้น่ากลัวไว้ว่า ถ้าใครเอาใบตะไคร้มาตัดทิ้งไว้ตรงทางเดิน หรือบนบ้าน ถ้าผู้หญิงข้ามเวลามีลูกเกิดมาขาจะลีบ เพราะทุกคนก็อยากให้ลูกหลานเกิดมามีร่างกายสมบูรณ์ด้วยกันทั้งนั้น

สำหรับในตอนต่อไป จะเล่าถึงโบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอนเกี่ยวกับการสำรวจมกิริยามารยาทในเรื่อง “ห้ามสะบัดชายพกผ้านอกบ้าน” โปรดติดตามค่ะ .....

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เขาวนิศ เต็งไตรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคَوْلัมน์ภูมิปัญญาชาวบ้าน ตอน “ โบราณอุบาย คืออะไร ”

ในสมัยก่อนหรือแม้แต่ในปัจจุบัน เชื่อว่าหลายคนคงเคยถูก ปู่ ย่า ตา ยาย หรือ พ่อ แม่ สั่งสอนห้ามทำโน่นทำนี่ ด้วยเหตุผลที่อธิบายได้ยาก และบางครั้งดูราวไร้เหตุผล แต่เราลูกๆหลานๆ ก็มักยอมปฏิบัติตาม แม้ในใจอาจจะคัดค้านหรือนึกสงสัยอยู่บ้าง แต่ก็ไม่น่าแปลกที่ว่าสิ่งที่คนโบราณบอกต่อกันมาเพื่อดูแลตักเตือน และสั่งสอนลูกๆหลานๆด้วยห่วงใย เหล่านี้ หลายสิ่งหลายอย่างก็ช่วยให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินอย่างไม่น่าเชื่อ เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น เหตุผลก็คือ สิ่งที่ห้ามเหล่านี้ล้วนเป็น “โบราณอุบาย” อันหมายถึงวิธีอันแยบยลที่มีมาช้านาน ในการตักเตือนหรือขู่ให้กลัว กับสิ่งที่จะเกิดขึ้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุหรืออันตรายกับบุคคล ซึ่งมักขึ้นด้วยคำว่า “ห้าม” หรือ “อย่า” โดยมีเจตนาหรือจุดมุ่งหมายแฝงอยู่ในข้อห้ามนั้นๆ

บรรพบุรุษของเราได้ใช้ภูมิปัญญาแฝงไว้ในโบราณอุบายแต่ละเรื่อง โดยกำหนดอุบายไว้ในข้อห้าม คำสอนสำหรับบุคคลทุกวัยและทุกเพศ สำหรับวัยเด็กมักมีอุบายแฝงไว้มากกว่าวัยอื่น อีกทั้งมีความเกี่ยวข้องกับ เพศหญิงมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้เนื่องจากเด็กและเพศหญิงเป็นบุคคลที่ต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่มากกว่าวัยและเพศอื่น

ปัจจุบันนี้ โบราณอุบายเป็นเพียงข้อห้ามคำสอนสืบต่อกันมา บางเรื่องก็ยังสามารถนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้ เช่น อุบายเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม การวางตัว การเป็นกุลสตรี แต่บางเรื่องก็ไม่สามารถนำมาใช้ได้ในยุคปัจจุบัน เพราะความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ก้าวหน้าไปอย่างมาก ประกอบกับบริบทและปัจจัยต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต

อย่างไรก็ดี โบราณอุบายหลายเรื่องก็ได้มีการสืบทอดจนเกิดเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีในภูมิภาคต่างๆ ของไทยอย่างน่าสนใจ ดังนั้น สวช. จึงขอนำตัวอย่างมาถ่ายทอดเพื่อให้เห็นคุณค่าและภูมิปัญญาของบรรพบุรุษของเรา อันจะนำมาซึ่งความเข้าใจในรากฐานความคิด ตลอดจนวิถีชีวิต วัฒนธรรมของคนที่แตกต่างกันแต่สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขต่อไป

สำหรับในตอนต่อไปจะกล่าวถึงเรื่อง “ภูมิปัญญาแฝงในโบราณอุบาย” โปรดติดตาม.....

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เยาวนิศ เต็งไทรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคَوْلัมน์ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ตอน “ภูมิปัญญาแฝงในโบราณอุบาย”

บรรพบุรุษของเราใช้ภูมิปัญญาแฝงไว้ในโบราณอุบายแต่ละเรื่อง ด้วยข้ออ้างในหลากหลายลักษณะ เช่น การอ้างผีสงเทวดา สิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ อันตราย และความไม่เป็นสิริมงคลต่อชีวิต เป็นต้น อีกทั้งยังกำหนดอุบายไว้ในข้อห้ามคำสอนตามความเหมาะสมกับวัยและเพศของบุคคลไว้อย่างลุ่มลึก แนบเนียน และเหมาะสม เช่น วัยเด็กจะอ้างผีเพื่อให้เกิดความกลัว วัยผู้ใหญ่โบราณอุบายจะปรับเปลี่ยนไปเป็นเรื่องคุณธรรม ความกตัญญู ความรับผิดชอบ และมีความเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ ส่วนผู้หญิงที่อยู่ในวัยสาวนั้นก็จะมีโบราณอุบายเกี่ยวกับเรื่องเพศ การวางตัวเป็นกุลสตรี เป็นต้น

อ.ประคอง นิมนานเหมินท์ ได้ให้คำจำกัดความ “ภูมิปัญญา” ว่าหมายถึง ความรู้หรือระบบความรู้ ที่มนุษย์ค้นพบหรือคิดค้นขึ้น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคงปลอดภัย มีความสะดวกสบาย สุขสงบและบันเทิงใจ โดยภูมิปัญญาจะมีอยู่ในทุกเรื่อง เช่น ภูมิปัญญาในการสร้างที่อยู่อาศัย การทำมาหากิน การผลิตและการถนอมอาหาร การดูแลรักษาสุขภาพอนามัย การสร้างสรรค์งานศิลปะ ตลอดจนภูมิปัญญาในการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความมั่นคงปลอดภัยของครอบครัวและสังคม เป็นต้น

สำหรับโบราณอุบายที่จะนำมาเล่าเป็นตัวอย่างนั้น มาจากงานวิจัย เรื่อง “การศึกษาโบราณอุบายจากคَوْلัมน์ภูมิปัญญาชาวบ้านในนิตยสารแม่บ้าน” ของ นางพรนิภา บัวพิมพ์ โดยทุนอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) ซึ่งได้กล่าวถึงโบราณอุบายใน ๕ ลักษณะ ดังนี้ ๑. โบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันอันตราย ๒. โบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความสํารวมระวัง ๓. โบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อความสะอาดและสุขอนามัย ๔. โบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อความเรียบร้อยเรียบร้อย และ ๕. โบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายประเภทเบ็ดเตล็ด ทั้งหมดล้วนเป็นข้อห้ามที่บางเรื่องเรายังได้ยินปู่ ย่า ตา ยาย ห้ามกันมาจนถึงปัจจุบัน บางเรื่องก็ไม่เคยได้ยิน หรือคุ้นหูเลย แต่ในทุกเรื่องนั้นล้วนแฝงคำสอนไว้อย่างแนบเนียน

ในตอนต่อไป จะยกตัวอย่างโบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันอันตรายต่อร่างกาย ในเรื่อง “ห้ามลับมีดกลางคืน เมียจะมีชู้” โปรดติดตามค่ะ .....

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : ยาวานิต เต็งไทรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคหฬัมภุมิปัญญาชาวบ้าน

ตอน “เวลานึ่งข้าวเหนียวห้ามกระแทกหวด แม่โพสพจะเจ็บ”

ในยุคโบราณ เครื่องใช้ในครัวเรือนมักใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นมาทำ เช่น ทำจากไม้ไผ่ ใยฝ้าย ดินเหนียวซึ่งปั้นและเผาด้วยอุณหภูมิต่ำเป็นต้น เนื่องจากไม่มีเทคโนโลยีที่ซับซ้อน ทำให้เครื่องใช้เหล่านี้ขาดความคงทน ขำรุคเสียหายได้ง่าย ส่วนใหญ่ต้องทำใช้เองเพราะหาซื้อได้ยาก ด้วยเหตุนี้ คนโบราณจึงมีโบราณอุบายไว้เพื่อให้เกิดความสำรวมระวังในการใช้สิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน ดังเช่น “เวลานึ่งข้าวเหนียวห้ามกระแทกหวด แม่โพสพจะเจ็บ”

ข้าวเหนียว เป็นอาหารหลักของคนภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาชนะสำหรับนึ่งข้าวเหนียวเรียกว่า หวด ทำจากตอกไม้ไผ่นำมาสาน มีลักษณะปากกลมก้นสอบใช้นึ่งข้าวเหนียวโดยตั้งไว้บนปากหม้อทรงสูง หวดจะสูงประมาณ 30 ซม. เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 20 ซม. ภาคใต้เรียก “สวด” การนึ่งข้าวเหนียวจะต้องนำข้าวเหนียวที่ล้างสะอาดแช่น้ำไว้พักหนึ่งแล้วนำไปเทใส่หวด จากนั้นนำไปตั้งบนปากหม้อทรงสูงที่บรรจุน้ำและตั้งไฟให้เดือด

การที่คนโบราณสอนว่า เวลานึ่งจะไม่กระแทกหวดให้แน่นนั้น เพราะต้องการให้น้ำผ่านแทรกเข้าไปในหวด ตามช่องว่างระหว่างเมล็ดข้าว ทำให้ข้าวเหนียวสุกทั่วกันทั้งหวด หากมีการกระแทกหวดข้าวเหนียวจะอัดตัวกันแน่น ทำให้น้ำไม่สามารถผ่านเข้าไปได้ ก็จะทำให้ข้าวเหนียวสุกไม่ทั่วถึง ส่วนบนและตรงกลางจะดิบ ส่วนล่างจะแฉะ รับประทานไม่ได้ การบอกเป็นอุบายว่าแม่โพสพจะเจ็บ ทำให้ผู้หุงข้าวซึ่งนับถือและรู้จักคุณแม่โพสพเป็นอย่างดี เกิดความระมัดระวังไม่กระแทกหวดข้าวเหนียว เพราะจะทำให้หุงสุกไม่ทั่ว และเครื่องใช้ในครัวเรือนไม่เสียหาย

สำหรับในตอนต่อไป จะเล่าถึงโบราณอุบายที่ทำให้คนในสังคมเกิดความกลัว ตระหนักรู้ และละเว้นไม่ประพฤติปฏิบัติบางสิ่งบางอย่าง เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคม เรื่อง “อย่าปลุกกอไฟไว้ริมที่ ลูกหลานจะทะเลาะกัน” โปรดติดตามค่ะ .....

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เขาวนิต เต็งไตรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคอลลัมน์ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ตอน “ห้ามคนท้องไปเผาศพ ถ้าไปผีที่กำลังเผาจะเข้ามาเกิดในท้องแทนลูกของตนเอง”

วัดวาอารามในสมัยก่อน โดยเฉพาะในชนบทจะเป็นเพียงวัดเล็กๆ ที่มีไว้เพื่อประกอบศาสนกิจอย่างสมถะเท่านั้น การก่อสร้างอาคารต่างๆภายในวัดก็ยังไม่ทันสมัย หรือใหญ่โตอย่างเช่นในปัจจุบัน แม้แต่เมรุเผาศพก็ยังไม่ีแพรหลาย

ดังนั้น เมื่อเวลามีคนตาย โดยทั่วไปก็จะจัดพิธีเผาศพก้นกลางแจ้งบนกองฟอน เพราะไม่มีเมรุหรือเตาเผาศพ คนโบราณจะเอาเสามาตั้งสี่เสาซึ่งเรียกว่า **กองฟอน** เอาฟืนไม้ไผ่หรือไม้สะแกมาวางเป็นพื้นแล้วยกโครงศพตั้งไว้ข้างบน ลักษณะเป็นเชิงตะกอนเปิดโล่ง แล้วจุดไฟเผา มีสัปเหร่อคอยเอาน้ำเลี้ยงไม่ให้โครงศพไหม้ หากเลี้ยงน้ำไม่ทัน โครงก็จะไหม้ ทำให้ศพอขึ้นมาคล้ายคนนั่ง เพราะกล้ามเนื้อและเส้นเลือดเกิดการผิดรูปอย่างฉับพลันเพราะโดนไฟไหม้ เป็นที่อุจาดตามาก คนที่ตั้งท้องอยู่มีความลำบากในการรักษาสมดุลทางร่างกายและอารมณ์อยู่แล้ว เมื่อเห็นสภาพเช่นนั้นก็อาจจะทำให้มีผลกระทบต่อจิตใจเป็นอันตรายแก่เด็กในครรภ์ หรืออาจเกิดอันตรายแก่ร่างกายตัวเอง เพราะคนที่กำลังตั้งท้องการเคลื่อนไหวไม่คล่องแคล่วอาจประสบอุบัติเหตุจากการเบียดเสียดกับคนที่ไปร่วมงานศพ และอาจจะแท้งลูกได้

คนโบราณจึงมีโบราณอุบายเพื่อป้องกันอันตรายที่จะมีผลต่อจิตใจคนท้อง เช่น เกิดความวิตกกังวล ความเครียด และความไม่สบายใจต่าง ๆ รวมถึงอันตรายต่อร่างกาย โดย **ห้ามคนท้องไปเผาศพ และว่าถ้าไป ผีที่กำลังเผาจะเข้ามาเกิดในท้องแทนลูกของตนเอง** แต่หากจำเป็นต้องไปร่วมจริงๆ ก็ให้หาเข็มกลัดซ่อนปลายเหน็บชายพกไปด้วย อุบายก็คือ สมัยก่อนเข็มกลัดซ่อนปลายเป็นของหายาก กว่าจะได้ อาจต้องไปหยิบยืมหลายบ้าน ก็จะได้รับคำเตือนหลายครั้งจากบ้านต่างๆ ในที่สุดคนท้องก็จะเปลี่ยนใจไปเอง

โปรดติดตามตอนต่อไป ที่จะเล่าถึงโบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับจิตใจของเรา ในเรื่อง “ห้ามหญิงท้องไปดูเขาออกลูก จะออกลูกยาก” ค่ะ .....

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เยาวนิศ เต็งไตรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคَوْلัมน์ภูมิปัญญาชาวบ้าน ตอน “ห้ามตัดเล็บกลางคืน วิญญาณบรรพบุรุษจะอยู่ไม่เป็นสุข”

การดำรงชีวิตประจำวันของคนในสมัยก่อนจะยังไม่มีค้อยใส่ใจในด้านการดูแล รักษา สุขภาพอนามัยของตัวเองอย่างเช่นในปัจจุบัน โดยเฉพาะเด็กๆ ที่ในสมัยนั้นจะไม่มีของเล่นเหมือนสมัยนี้ ดังนั้นเด็กๆ จึงมักจะเล่นปั้นดินเหนียว เป็นลูกกระสุน ปั้นวัว ปั้นควาย ปั้นตุ๊กตา หรือวิ่งตีวงล้อที่ทำจากไม้ไผ่ นำมาโค้งเป็นวงกลม รองเท้าก็ไม่ใส่ เล็บมือเล็บเท้าจึงดำมีแต่ขี้ดินขี้โคลนแทรกอยู่ พอกลางคืนก็จะนึกขึ้นได้ว่าพรุ่งนี้จะต้องไปโรงเรียน และครูก็จะมาตรวจความสะอาด จึงต้องรีบตัดเล็บ แต่กรรไกรตัดเล็บก็แสนจะหายาก บางคนจึงต้องใช้วิธีการใช้ปากกัดเล็บทีละเล็กละน้อยจนสั้น แต่ก็จะดูไม่เรียบร้อยเท่ากับใช้มีดตัด ส่วนใหญ่ถ้าไม่ใช้มีดเหลาดินสอก็มักจะใช้มีดเจียนหมากของ ย่า ยายตัดเล็บ

ดังนั้น การใช้มีดเจียนหมาก หรือมีดเล็ก ๆ ตัดเล็บของคนในอดีต จะทำให้ตัดเล็บได้ไม่สะดวกและไม่ปลอดภัยเท่ากรรไกรตัดเล็บในปัจจุบัน คนโบราณจึง**ห้ามตัดเล็บเวลากลางคืน** โดยอ้างเป็นอุบายว่า วิญญาณบรรพบุรุษจะอยู่ไม่เป็นสุข เพราะการตัดเล็บกลางคืนจะทำให้มีบาดนิ้วได้ เนื่องจากในสมัยก่อนยังไม่มีไฟฟ้าใช้ มีแต่ตะเกียงน้ำมันวับๆ แวมๆ ซึ่งให้แสงสว่างไม่เพียงพอ ถ้าตัดเล็บกลางคืนก็จะบังคับมีดได้ยาก อีกทั้งไฟที่สว่างแบบวูบวาบทำให้เกิดแสงและเงา อาจจะทำให้ตัดเอาเนื้อแทนที่จะตัดเล็บก็ได้ จึงห้ามตัดเล็บกลางคืน

อุบายที่อ้างว่าวิญญาณบรรพบุรุษจะอยู่ไม่เป็นสุขนั้น เนื่องจากคนไทยมีความกตัญญูเคารพรัก และผูกพันกับบรรพบุรุษ มีความเชื่อเรื่องวิญญาณ จึงไม่ต้องการให้วิญญาณบรรพบุรุษต้องเป็นทุกข์ เพราะการกระทำของตน ข้อห้ามข้อนี้ตรงกับข้อห้ามของชาวภาคใต้ โดยใช้อุบายว่า “ห้ามตัดเล็บกลางคืนอายุจะสั้น” จุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อป้องกันอันตรายจากการถูกมีดหรือของมีคมที่ใช้เจียนเล็บบาดนิ้ว

สำหรับในตอนต่อไป น่าสนใจมากเพราะจะเล่าถึงโบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับร่างกายของเราในเรื่อง “**เวลากลางคืนได้ยินเสียงอะไรอย่าหุก หรือขานรับ ของจะเข้าตัว**” ซึ่งในปัจจุบันก็ยังมักได้ยินปู่ ย่า ตา ยาย เล่าถึงอยู่ค่ะ .....

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวท. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เยาวนิศ เต็งไตรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคอลัมน์ภูมิปัญญาชาวบ้าน ตอน “ห้ามตากผ้าข้ามคืน กระจกจะเซ็ดปาก”

เด็กๆ ไม่ว่าจะในยุคไหนสมัยไหน ก็มักจะชอบฟัง นิทาน เรื่องเล่า ด้วยเหตุนี้ นิทานหรือเรื่องเล่าต่างๆ จึงมักจะแฝงข้อคิดที่ผู้ใหญ่ต้องการสอนเด็กไว้ในเรื่องด้วยเสมอ ไม่ยกเว้นแม้แต่นิทานที่เกี่ยวกับผีที่หลายคนชอบ แม้จะกลัว แต่ก็อยากฟัง สำหรับเรื่องผีที่คนฟังก็ครั้งก็ไม่เบื่อ น่าจะได้แก่เรื่อง **ผีกระจก**

กระจก เป็นผีชนิดหนึ่งที่ถือว่าเข้าสิงในตัวผู้หญิง ชอบกินของโสโครก (ราชบัณฑิต 2542 : 58) กระจก จะออกหากินเวลากลางคืน มีลักษณะเป็นดวงไฟมีแสงสีเขียวสว่างวาวๆ ลอยไปเฉพาะส่วนหัว ผมยาว กับตัว ไต่ได้พุ่งเป็นพวง เชื่อกันว่า กระจกชอบกินของสด สกปรก เช่น เศษหัวปลา ไข่ปลาตามน้ำครำแถวในครัว อุจจาระ บางครั้งบ้านใครคลอดลูก ผีกระจกก็จะมาคอยกินน้ำเลือด รกเด็ก เมล็ดๆ อาจจะด้วงกินตัวได้ให้พุ่งเด็ก อ่อน เด็กก็จะตาย ดังนั้น พวกผู้ใหญ่จึงมักหาหนามไผ่มากองไว้ใต้ถุนบ้านที่มีคนคลอดลูก โดยบอกว่ากระจกจะไม่กล้าเข้า เพราะกลัวไผ่ไปเกี่ยวติดหนามไผ่ แล้วจะทำให้ถูกจับหนีไปไหนไม่ได้ มีข้อสังเกตดูว่าถ้าผ้าที่ตากไว้มี รอยเปื้อนสีดล่ำๆ ก็แสดงว่าผีกระจกมาหากินแถวนั้น และเมื่อกินเสร็จแล้วจะเซ็ดปากกับผ้าที่คนตากไว้กลางคืน

คนโบราณออกอุบายโดยอาศัยความกลัวผีกระจกของเด็กๆ เพื่อไม่ให้ลืมนึกถึงผ้าที่ตากไว้ เพราะผ้าที่ใช้ในสมัยก่อนส่วนใหญ่จะเป็นผ้าที่ทำมาจากฝ้ายแทบทั้งสิ้น กว่าจะทอและตัดเย็บเสร็จแต่ละผืนก็ให้เวลานาน เนื่องจากไม่ได้ใช้เทคโนโลยีที่ซับซ้อนมาช่วยดังเช่นในปัจจุบัน จึงทำให้ชำรุดเสียหายได้ง่าย ดังนั้น การตากผ้าทิ้งไว้ข้ามคืน ก็จะทำให้ผ้าเปื่อยผ่นหรือน้ำค้าง ส่งผลให้ผ้าเก่าเร็ว ชำรุดเปื่อยง่าย นอกจากนี้อาจสูญหายจากการถูกขโมย หรืออาจมีสัตว์มีพิษ เช่น งู ตะขาบ มาแอบหลบอาศัยอยู่ และจะเป็นอันตรายเมื่อนำไปสวมใส่ ที่สำคัญคือยังแสดงถึงความเกียจคร้านของเจ้าของผ้า ไม่รู้จักเก็บรักษาทรัพย์สิน ดังนั้น โบราณอุบายเรื่องนี้จึงเป็นการสอนให้ลูกผู้หญิงรู้จักเป็นแม่บ้านแม่เรือน คอยดูแลรักษาสิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน นั่นเอง

สำหรับในตอนต่อไป จะเล่าถึงโบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความสำรวมระวังในการใช้สิ่งของ เครื่องใช้ในครัวเรือน ในเรื่อง “เวลานึ่งข้าวเหนียวห้ามกระแทกหวด แม่โพสพจะเจ็บ ” โปรดติดตามค่ะ .....

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เขาวนิศ เต็งไตรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคَوْلัมน์ภูมิปัญญาชาวบ้าน ตอน “ห้ามนอนทับตะวัน เจตภูติจะออกจากร่าง”

นอนทับตะวัน หมายถึง การนอนในช่วงเวลาเย็นเลยไปถึงค่ำจนดวงอาทิตย์ตกดินแล้วยังไม่ตื่น ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นพฤติกรรมของเด็กๆ หลังจากกลับมาจากโรงเรียนในตอนเย็น ก็จะเห็นดเหนียวจากกิจกรรมประจำวัน เนื่องจากจะต้องตื่นเข้าไปโรงเรียน เมื่อเรียนและเล่นซุกซนกับเพื่อน ๆ มาตลอดทั้งวัน เมื่อกลับมาถึงบ้านก็อ่อนเพลียและเผลอหลับไป หรือไม่บางคนก็หลับตั้งแต่นั่งรถกลับบ้านจากโรงเรียนเลยทีเดียว

ในสังคมชนบทสมัยก่อน ผู้ใหญ่จะห้ามไม่ให้นอนทับตะวัน โดยกล่าวว่าเจตภูติตามความเชื่อว่าเป็นวิญญาณที่สิงอยู่ในตัวคน จะล่องลอยออกจากร่างได้เมื่อเวลาหลับ โดยเฉพาะผู้เป็นลูกสาว เนื่องจากต้องเป็นทำงานบ้าน เตรียมอาหารอาหารมื้อเย็นสำหรับคนในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ หรือ พี่ น้อง ที่ออกไปทำไร่นา หากเผลอนอนตอนเย็นก็จะได้ปฏิบัติหน้าที่เตรียมอาหารไว้สำหรับรอคนในครอบครัวที่กลับมาจากทำงาน คนโบราณจึงนำโบราณอุบายมาช่วย เพื่อสอนให้ลูกสาวรู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบและรู้กาลอันควรแก่การนอน เพราะว่าถ้าปล่อยให้ลูกหลานนอนหลับยาวไปจนค่ำก็จะเป็นการสร้างลักษณะนิสัยที่ไม่ดีให้กับลูกหลาน เพราะหากไม่ฝึกให้ช่วยพ่อ แม่ พี่น้อง หุงหาอาหาร ทำกับข้าว กวาดบ้าน ถูบ้าน หรือช่วยงานอื่น ๆ ตามแต่วัยและเพศของบุตรหลาน ต่อไปก็จะกลายเป็นคนขี้เกียจสันหลังยาวได้

ข้อสำคัญ การนอนช่วงเวลากลางวันคร่อมกลางคืนตั้งแต่ตอนเย็นจนค่ำ อุณหภูมิอากาศจะเปลี่ยนแปลงจากกลางวันเข้าสู่กลางคืน ทำให้การนอนในช่วงเวลานั้นไม่ว่าจะเป็นเพศใดวัยใด ร่างกายปรับอุณหภูมิไม่ทัน อาจทำให้เมื่อตื่นขึ้นมาแล้ว ปวดหัว ไม่สบายเนื้อ สบายตัว เจ็บป่วยได้

ในตอนต่อไปโปรดติดตาม โบราณอุบายที่จะกล่าวถึงจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความความสำรวมระวัง และเพื่อความสุขอนามัย ของผู้คนในการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ เรื่อง “ห้ามใส่รองเท้าแม่ลีดข้าวในลาน แม่โพสพจะโกรธ ฝนจะแล้ง ข้าวในนาจะไม่ได้ผล ” ค่ะ .....

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : ยาวนิศ เต็งไทรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคَوْلัมน์ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ตอน “ห้ามลับมีดกลางคืน เมียจะมีชู้”

มีด เป็นทั้งอาวุธและเครื่องมือที่สำคัญและจำเป็นในครัวเรือน ซึ่งก็มีหลากหลายชนิด โดยแต่ละชนิดก็จะมีลักษณะการใช้งานที่แตกต่างกัน เช่น *มีดเล็กๆ*ที่ใช้ในครัว สำหรับปลอก หั่น ผัก ผลไม้ *มีดสับหมู* หรือ *มีดขนาดใหญ่*ที่ใช้ทำไร่ทำสวน เป็นต้น ซึ่งเมื่อใช้ไประยะหนึ่งมีดจะหมดความคมจึงต้องลับให้คมด้วย หินลับมีดซึ่งเป็นหินทราย

การที่คนโบราณห้ามไม่ให้ลับมีดในตอนกลางคืนนั้น สืบเนื่องมาจากในสมัยก่อนคนส่วนใหญ่จะใช้ ตะเกียงและได้ที่มีแสงสว่างไม่มากในการให้แสงสว่างในยามค่ำคืน ดังนั้นในตอนกลางคืนจึงยังคงมืดและ มองเห็นไม่ชัดเจน ด้วยเหตุนี้ หากลับมีดในตอนกลางคืนก็จะมองเห็นคมมีดไม่ชัดเช่นกัน และอาจถูกมีด บาดมือเป็นอันตรายจนไม่สามารถทำงานต่างๆได้ คนโบราณจึงนำมาเป็นอุบายว่า **ห้ามลับมีดกลางคืน เมียจะมีชู้** เนื่องจากเรื่องเมียมีชู้เป็นเรื่องที่ร้ายแรงและน่าอัปอายอย่างยิ่งสำหรับผู้ชายในสมัยก่อน เพราะ ผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัว ดังที่สุฟัตรา สุภาพ (๒๕๔๒ : ๖๘ - ๗๐) กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า ในอดีตผู้ชายจะมี บทบาทมากในสังคม และจะได้รับการยกย่องว่าเหนือกว่าผู้หญิงทั้งในทางปฏิบัติและทางกฎหมาย โดยเฉพาะก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ ผู้ชายจะมีอำนาจและสถานภาพทางสังคมสูง เป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ผู้หญิงต้องเชื่อฟัง ดังคำพังเพยที่ว่า “ชายเป็นข้างทำ หน้า หญิงเป็นข้างทำหลัง”

การที่ผู้ชายซึ่งเป็นผู้นำครอบครัว ไม่สามารถปกครองภรรยาได้ ถือว่าเป็นเรื่องเสียศักดิ์ศรีที่น่าอัปอาย มณี พยอมยงค์ (๒๕๓๖ : ๑๐๓) กล่าวว่า การห้ามลับมีดกลางคืนเป็นอุบายที่ตรงกับข้อห้ามคำสอน ประเภทเบ็ดเตล็ดของชาวภาคเหนือที่ว่า “ห้ามลับมีดกลางคืน จะมีคนตาย” ซึ่งจุดมุ่งหมายสำคัญของ โบราณอุบายคือ ป้องกันอันตรายจากการถูกมีดบาด นั่นเอง

สำหรับในตอนต่อไป จะเล่าถึงโบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับร่างกาย ของเราในเรื่อง “**ไม้สอยมะม่วงอย่าใช้ไม้รวกทำด้ามตะกร้อ มะม่วงจะเป็นหนอน**” ค่ะ .....

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เยาวนิศ เต็งไทรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคถัมภ์ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ตอน “ห้ามสะบัดชายพกผ่านอกบ้าน”

คนไทยได้ให้ความสำคัญในเรื่องการสำรวจระวังเกี่ยวกับกิจกรรมยามาตั้งแต่ในสมัยโบราณ เราจึงมักได้ยินคำกล่าวที่ว่า “ **สำเนียงส่อภาษา กิริยาส่อสกุล** ” อยู่เสมอ และการแสดงกิจกรรมยามาที่สุภาพเรียบร้อยอ่อนโยน ถือเป็นสิ่งที่ทุกคนสมควรประพฤติปฏิบัติอย่างยิ่งในสังคม

การห้ามสะบัดชายพกผ่านอกบ้าน ก็เป็นโบราณอุบายหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอนเกี่ยวกับการสำรวจกิจกรรมยามา โดยจะหมายถึง การแต่งกายของผู้หญิงไทยในอดีตที่จะนิยมนุ่งผ้าถุง และเหน็บชายผ้าไว้ที่เอวด้านขวาหรือด้านซ้ายตามถนัดแล้วดึงชายข้างใดข้างหนึ่งให้มีลักษณะคล้ายถุงเล็ก ๆ เหน็บไว้ที่เอวม้วนให้แน่นเรียกว่าชายพก ใช้เก็บของได้ ซึ่งส่วนใหญ่ก็มักจะใช้เก็บของมีค่า หรือเงินทอง ดังนั้น การสะบัดชายพกข้างนอกบ้าน จึงอาจจะทำให้เงินทองหรือของที่มีค่าที่เก็บไว้ที่ชายพกหล่นหายได้ อีกทั้งเป็นกิริยาที่ไม่เหมาะสมสำหรับสตรี เพราะชายผ้าอาจหลุดมือ ผ้าถุงลงมากองอยู่ที่เท้า เป็นที่อุจาดตา และน่าอัปอายได้

นอกจากนี้ ก็ยังมีการห้ามในอีกหลายๆ ข้อ เช่น **ต้ำน้ำพริกในระหว่างขา แกลงจะบูดเร็ว** ก็เป็นโบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอนให้สตรีสำรวจระวังกิจกรรมยามาเช่นกัน โดยเฉพาะสตรีที่นั่งถ่างขาและต้ำน้ำพริกโดยวางครกไว้กลางระหว่างขา ดูเป็นกิริยาที่ไม่งดงามและไม่เหมาะสม อีกทั้งยังอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย จึงได้สอนเป็นอุบายไว้ว่า **ต้ำน้ำพริกในระหว่างขา แกลงจะบูดเร็ว**

สำหรับในตอนหน้าจะเป็นตอนสุดท้ายแล้วนะคะ พบกับตอนสรุปของ “**คุณค่าภูมิปัญญาไทยจากโบราณอุบาย**” ...

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เขาวนิต เต็งไตรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคหฬัมภุมิปัญญาชาวบ้าน

ตอน “ห้ามหญิงท้องไปดูเขาออกลูก จะออกลูกยาก”

การคลอดลูกในสมัยโบราณกับปัจจุบันแตกต่างกันมาก การทำคลอดในอดีตจะต้องอาศัยหมอตำแยเป็นผู้ทำคลอดที่บ้าน ไม่ได้คลอดในห้องคลอดอย่างโรงพยาบาลปัจจุบัน ซึ่งห้ามมิให้ผู้อื่นเข้าไปนอกจากหมอและพยาบาล หรืออาจจะมีพ่อเด็กด้วยในบางแห่ง ที่ผ่านๆมา เราอาจจะเคยเห็นการคลอดลูกตามภาพยนตร์ละคร หรือผู้ใหญ่เล่าให้ฟังว่าต้องเอาผ้าขาวม้าหรือเชือกผูกบนข้อ แล้วก็ให้ผู้หญิงที่กำลังจะคลอดจับดึงไว้ เพื่อเป็นหลักให้มีแรงเบ่งให้ลูกออกจากท้อง บางคนคลอดยาก ส่งเสียงร้องครวญครางด้วยความปวดท้องอย่างทรมานอยู่นาน อีกทั้งอาการคลอดก็น่ากลัว ดังนั้น หากหญิงมีครรภ์ไปดูคนอื่นคลอดลูกแล้วได้ยินเสียงหรือได้เห็นภาพอาการเจ็บปวดของการคลอดอาจจะทำให้กลัวและเกิดอาการเสียขวัญ จึงมีอุบายหลอกไม่ให้ผู้หญิงที่กำลังตั้งท้องไปดูการคลอดลูก จะออกลูกยาก เพราะไม่ต้องการให้ผู้หญิงที่กำลังตั้งท้อง เกิดอาการหวาดกลัว การคลอดลูกจนทำให้เสียสุขภาพจิตเกิดความวิตกกังวลความเครียด และความไม่สบายใจอื่น ๆ ตามมา

นอกจากนี้ยัง “ห้ามคนมีท้องหน้าบึ้ง ลูกเกิดมาจะไม่สวย” ด้วย เพราะเป็นที่ทราบกันดีในปัจจุบันว่าโดยปกติผู้หญิงที่มีครรภ์จะเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสรีระและระดับฮอร์โมน ทำให้ บางคนหงุดหงิด ซี้ไม่โห่ ฉุนเฉียว เช่นเดียวกับคนโบราณที่มีความเชื่อว่าการมีภาวะจิตใจที่ไม่ดีจะส่งผลถึงลูก ทำให้ลูกเป็นเด็กที่มีอารมณ์แปรปรวนได้ หญิงมีครรภ์จึงควรทำจิตใจให้สงบ อารมณ์แจ่มใส ใบหน้ายิ้มแย้มไม่บึ้งตึง ลูกในครรภ์จะสุขภาพจิตดี หน้าตาสวยงาม

จะเห็นได้ว่า ปู่ ย่า ตา ยาย หรือคนโบราณ ใส่ใจสอนโบราณอุบายที่มีความเกี่ยวข้องกับเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เนื่องจากเพศหญิงเป็นผู้ที่มีความอ่อนแอกว่า จึงควรได้รับการดูแลเอาใจใส่มากกว่า โดยเฉพาะผู้หญิงที่ตั้งครรภ์จะต้องได้รับการดูแล และระมัดระวังเป็นพิเศษ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายต่อร่างกายและจิตใจซึ่งจะส่งผลกระทบต่อลูกที่จะเกิดมาได้

สำหรับในตอนต่อไป จะเล่าถึงโบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความสำรวมระวังในการใช้สิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน ในเรื่อง “ห้ามตากผ้าข้ามคืน กระสือจะเซ็ดปาก ” โปรดติดตามค่ะ ..... 📖

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เขาวนิต เต็งไตรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคَوْلัมน์ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ตอน “ห้ามใส่รองเท้าฆ่าแมล็ดข้าวในลาน แม่โพสพจะโกรธ ฝนจะแล้ง ข้าวในนาจะไม่ได้ผล”

สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม คนไทยนิยมบริโภคข้าวเป็นอาหารหลักมานานแล้ว จึงถือว่าข้าวมีพระคุณต่อชีวิตมนุษย์ ในนิทานพื้นบ้านก็มีเรื่องเกี่ยวกับข้าวอยู่มากมาย ดังเช่นเรื่องเกี่ยวกับแม่โพสพ ที่ชาวไทยเชื่อว่าเป็นเทพธิดาดูแลต้นข้าวและรวงข้าว ผู้คนจึงให้ความเคารพนับถือและบูชาแม่โพสพ เรื่องมีอยู่ว่า...

“...ครั้งหนึ่งนานมาแล้วโลกมนุษย์เกิดข้าวยากหมากแพง อดอยากอาหารการกิน พระอินทร์จึงให้พระธิดาองค์หนึ่งของพระองค์นามว่า โพสพ ลงมาช่วยมนุษย์ นางรับคำและลงจากสวรรค์ตามบัญชาของพระอินทร์ เมื่อลงมาถึงโลกมนุษย์แล้วก็ได้พบกับฤาษีตาไฟ นางจึงแจ้งว่านางคือแม่โพสพที่จะมาช่วยมนุษย์ ฤาษีจึงเสกนางให้กลายเป็นแมล็ดข้าวเปลือก แล้วให้ชาวบ้านนำไปปลูก เมื่อข้าวออกรวงเหลืองเป็นสีทองแล้ว ก็ให้ชาวบ้านเตรียมขึงข้าวที่สะอาดไว้ จากนั้นไปทำพิธีที่ท้องทุ่งนา เพื่อเชิญแม่โพสพให้นำข้าวเปลือกไปไว้ในยุ้งข้าวตามจำนวนที่ปลูก โดยไม่ต้องไปเก็บเกี่ยวเอง จากนั้นก็กลับบ้าน รุ่งเช้าข้าวเปลือกก็จะเต็มยุ้งข้าวเอง ...”

ต่อมามีครอบครัวหนึ่ง มีลูกสาวสวยงามมาก ใครๆก็แอบมาหลงรัก แต่นางไม่เคยช่วยพ่อ แม่ทำงานบ้านเลย เอาแต่คอยนัดผู้ชายมาพบกันเชิงขู้สาว วันหนึ่งก็นัดชายหนุ่มต่างบ้านให้มาคอยในยุ้งข้าวที่พ่อแม่ทำความสะอาดไว้รอแม่โพสพนำข้าวมาให้ ขณะที่กำลังจุ้กันนั้น พลันแม่โพสพก็มาถึงหน้าประตูยุ้งและคายข้าวเปลือกออกจากปากไหลเป็นทางเข้าสู่ยุ้ง บังเอิญแมล็ดข้าวเปลือกไหลไปโดนลูกสาวชานาที่กำลังพลอดรักอยู่กับชายหนุ่ม จึงโกรธมากลุกขึ้นชี้หน้าด่าว่าแม่โพสพ แม่โพสพเสียใจมากจึงไม่ชนข้าวไปสู่ยุ้งของชาวบ้านอีกต่อไป นับแต่นั้นมา ชานาจึงต้องเก็บเกี่ยวข้าวมาขนาด มาผิด และชนเข้ายุ้งเอง ...”

สำหรับโบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีความสำรวมระวังกิริยามารยาท อีกทั้งเพื่อให้เกิดความสะอาดและสุขอนามัย ว่า “ห้ามใส่รองเท้าฆ่าแมล็ดข้าวในลาน แม่โพสพจะโกรธ ฝนจะแล้ง ข้าวในนาจะไม่ได้ผล” นั้น เพราะก่อนจะนำข้าวเข้ายุ้งเพื่อเก็บไว้กินตลอดปี ชานาจะนวดข้าวโดยใช้แรงวัวควายฆ่าให้แมล็ดข้าวหลุดจากรวง แล้วกวาดมารวมกันไว้เพื่อผัดแล้วเก็บเข้ายุ้ง ชานาจะห้ามไม่ให้ใส่รองเท้าฆ่าแมล็ดข้าว ด้วยความรู้สึกที่เคารพแม่โพสพ นอกจากนี้คนไทยยังถือว่าร่องเท้าเป็นของต่ำ และสกปรกจากการเหยียบสิ่งต่างๆ จึงไม่ควรสวมรองเท้าฆ่าข้าวที่ใช้หุงกิน อีกทั้งต้องการแสดงความเคารพต่อสถานที่ บุคคลและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จึงออกอุบายดังกล่าวไว้

สำหรับในตอนต่อไป จะเล่าถึงโบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในเรื่อง “ ตัดตะไคร้ให้ตัดใบทิ้งไว้ในสวน ไม่เช่นนั้นลูกเกิดมาขาจะลึบ ” โปรดติดตามค่ะ .....

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เยาวนิศ เต็งไตรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคَوْلัมน์ภูมิปัญญาชาวบ้าน ตอน “ไม้สอยมะม่วงอย่าใช้ไม้รวกทำด้ามตะกร้อ มะม่วงจะเป็นหนอน”

วิถีชีวิตของชาวชนบทไทยในอดีต นอกจากมีอาชีพหลักคือการทำนาแล้ว ยังมีการทำสวนต่างๆ เสริมด้วย เช่น สวนมะม่วง กัลย มะนาว ส้ม มะละกอ เป็นต้น แต่ผลไม้ที่มีมากกว่าอย่างอื่นเห็นจะได้แก่ มะม่วง และกัลยน้ำว่า ในส่วนของกัลยน้ำว่านั้นการเก็บผลไม้อาจลำบากเนื่องจากต้นไม้สูงมากนัก และผลก็อยู่รวมกันเป็นเครือ แต่การเก็บลูกมะม่วงจะยากลำบากมากกว่าเนื่องจากลำต้นมีความสูงใหญ่ และลูกมะม่วงก็มักอยู่กระจัดกระจายไปทั่วทั้งต้น ดังนั้น การเก็บจึงต้องใช้วิธีสอยโดยใช้ตะกร้อมีไม้ยาวๆติดเป็นด้าม เพื่อเกี่ยวขั้วมะม่วงให้หล่นลงในตะกร้อ

สำหรับตะกร้อที่ใช้สอยมะม่วงส่วนใหญ่จะทำจากหวายหรือไม้ไผ่สานเป็นกระพุง มีไม้ไผ่เหลาเป็นซี่ติดอยู่ที่ปากเพื่อใช้เกี่ยวขั้วมะม่วงให้หล่นลงในตะกร้อ ส่วนด้ามตะกร้อจะใช้ไม้ไผ่เลี้ยงยาวตลอดทั้งลำ ประมาณ ๑๐ - ๑๒ เมตร มัดตะกร้อติดกับส่วนปลายให้แน่น

สำหรับคำห้ามของคนโบราณที่ไม่ให้ใช้ไม้รวกทำด้ามตะกร้อ น่าจะสืบเนื่องมาจากเหตุผลที่ว่าไม้รวกเป็นไม้ไผ่ตระกูลหนึ่งที่เนื้อไม้บาง เปราะแตกง่าย และมีผิวคมมาก จนหมอดำแยโบราณใช้ไม้รวกเป็นอุปกรณ์ในการตัดสายสะดือเด็กเกิดใหม่ ส่วนไม้ไผ่เลี้ยง เป็นไม้ไผ่ตระกูลหนึ่งที่มีเนื้อไม้แน่นและหนากว่า อีกทั้งยังเหนียวไม่แตกง่าย ซึ่งหากนำมาทำตะกร้อจะดีกว่า ดังนั้น คนโบราณจึงนำมาเป็นอุบาย เพราะไม่ต้องการให้ใช้ไม้ไผ่รวกเพราะกลัวบาดมือ โดยอ้างเรื่องการที่มะม่วงเป็นหนอน เพราะชาวสวนย่อมไม่ต้องการให้เกิดความเสียหายในการประกอบอาชีพนั่นเอง

สำหรับในตอนต่อไป จะเล่าถึงโบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับร่างกายของเราในเรื่อง “จะก้าวขึ้นหรือลงบันได ให้ก้าวทีละขั้น อย่าก้าวทีเดียวสามขั้น จะทำมาหากินไม่ได้” โปรดติดตามค่ะ .....

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เยาวนิศ เต็งไทรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคอลัมน์ภูมิปัญญาชาวบ้าน ตอน “อย่าด่า อย่าตีพ่อตีแม่ ปากจะเท่ารูเข็ม มือจะโตเท่าใบลาน”

คนไทยในสมัยก่อนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม โดยจะมีพ่อซึ่งเป็นผู้นำของครอบครัว จะต้องตื่นแต่เช้ามีด จูควายไปทุ่ง เพื่อทำไร่ไถนา หาก จับปลามาเป็นอาหาร ถ้าลูกยังเล็กแม่ก็จะอยู่บ้านเลี้ยงลูกไปก่อน แต่ถ้าลูกอายุได้สักขวบสองขวบแล้ว ก็จะปล่อยให้อยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย แม่ก็จะหาบกระบุง ตะกร้า ปิ่นโต ตามไปช่วยพ่อทำงานด้วย และจะกลับบ้านใกล้ย่ำค่ำ เมื่อกลับถึงบ้านแม่ก็จะเข้าครัวทำกับข้าว หากมีลูกโตพอจะช่วยงานได้แล้วก็จะหุงข้าวไว้รอแม่หลังจากกลับมาจากโรงเรียน ส่วนพ่อก็จะดูแลจัดการควายให้เรียบร้อยด้วยการพาไปอาบน้ำ เอาเข้าคอก สุมไฟไถ่ยุ้ง เหลือบ รัน ไร่ หลังจากเสร็จภารกิจแล้วจึงจะไปอาบน้ำ พอดีกับแม่จัดสำหรับอาหารเสร็จ ทุกคนก็จะมารับประทานอาหารร่วมกัน

ชีวิตประจำวันเป็นไปอย่างเรียบง่าย ลูกหลานในสมัยก่อนจึงมักได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิดจากพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย คำสั่งสอนหนึ่งที่ได้ยินอยู่เสมอจนปัจจุบันก็คือ **อย่าด่า อย่าทุบตีพ่อแม่ จะบาปกรรม และเมื่อตายไปจะกลายเป็นเปรต ตัวสูงเท่าต้นตาล ปากเท่ารูเข็ม และ มือโตเท่าใบลาน...**

เปรต กล่าวกันว่าเป็นผีจำพวกหนึ่ง มีรูปร่างสูงโย่งเท่าต้นตาล ผมยาวหยิกหยอย คอยาว ผอมโซ กล่าวกันว่าคนที่ชอบด่าพ่อแม่จะเป็นเปรตที่มีปากเท่ารูเข็ม กินอะไรไม่ได้ ใช้แต่ปากดูน้ำๆ จึงไม่อิ่มและร้องหิวโหยดังวี๊ดๆ ตลอดเวลาในตอนกลางคืน ส่วนพวกที่ชอบทุบตีพ่อแม่ ก็จะเป็นเปรตที่มีมือใหญ่โตเท่าใบลาน ยกมือไม่ค่อยขึ้นเพราะหนักมาก

ต้นลานเป็นไม้ยืนต้น ตระกูลเดียวกับปาล์ม ใบจะเป็นครีบน้ำตาลใหญ่กว้างราว 1.20 เมตร นำมาใช้เป็นส่วนประกอบของเครื่องจักสาน เช่น งามอบ ปลายตะเพียน พัด เป็นต้น

การนำเรื่อง**ปากเท่ารูเข็ม** และ **มือโตเท่าใบลาน** มาเป็นอุบายในการสั่งสอนให้เคารพและกตัญญูต่อผู้มีพระคุณโดยเฉพาะพ่อแม่ เนื่องจากพ่อแม่เป็นผู้ที่มีบุญคุณใหญ่หลวง ลูกหลานจึงควรมีความเคารพกตัญญูและไม่ทำร้ายพ่อแม่ คนโบราณจึงออกอุบายว่า ถ้าตีพ่อแม่มือจะโตเท่าใบลาน เพื่อให้คนในสังคมยุคนั้นเกิดความกลัว ตระหนักและละเว้นไม่ประพฤติปฏิบัติสิ่งที่ไม่ดีไม่งามไม่เหมาะสม

สำหรับในตอนต่อไป จะเล่าถึงโบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อความสะอาดและสุขอนามัย ในเรื่อง **“ห้ามนอนทับตะวัน”** โปรดติดตามค่ะ ..... 📖

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เยาวนิศ เต็งไตรรัตน์

การศึกษาโบราณอุบายจากคอลัมน์ภูมิปัญญาชาวบ้าน

ตอน “อย่าปลูกกอไผ่ไว้ริมที่ ลูกหลานจะทะเลาะกัน”

สภาพสังคมในอดีต การมีที่ดินเป็นที่อยู่อาศัยและเป็นเรือกสวนไร่นายังไม่มีการปักหลักเขตหรือล้อมรั้วเพื่อแสดงกรรมสิทธิ์อย่างชัดเจนแต่อย่างใด แต่จะใช้ลักษณะทางธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง แนวต้นไม้ใหญ่ ฯลฯ เป็นสิ่งแสดงเขตที่ดินแทนหลักเขต แม้แต่ในปัจจุบันบางพื้นที่ในหมู่บ้านตามต่างจังหวัดก็ยังเป็นเช่นนั้นอยู่ ซึ่งหากลองถามเจ้าของที่ดินว่า มีที่ดินถึงตรงไหน อาจได้รับคำตอบจากเจ้าของว่าถึงตรงต้นตะเคียนใหญ่สุดหนองน้ำด้านหลังนั่น ทั้งหมดก็ประมาณ ๒๐ กว่าไร่ ก็อาจเป็นไปได้

ด้วยเหตุข้างต้น จึงมีภูมิปัญญาชาวบ้านที่สืบทอดต่อกันมา ว่า “อย่าปลูกกอไผ่ไว้ริมที่ ลูกหลานจะทะเลาะกัน” ซึ่งผู้เฒ่าผู้แก่ได้เล่าอธิบายให้ฟังว่า ที่ห้ามไม่ให้ปลูกกอไผ่ไว้ริมที่ก็เพราะว่า กอไผ่แรกปลูกก็จะเป็นเพียงแค่อัน สองต้น อยู่ริมพื้นที่เท่านั้น แต่เมื่อต้นไผ่เติบโตงอกงามมีหน่อขึ้นมาเรื่อย ๆ ก็จะขยายกอใหญ่โตออกไป ทำให้รุกเข้าไปในที่ของคนอื่นเกิดปัญหาโต้แย้งกันเรื่องแนวเขตที่ดิน ในสมัยแรกๆที่ พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย หรือผู้ใหญ่ยังมีชีวิตอยู่ ก็ไม่มีปัญหาอะไร เพราะยังไม่แยกโฉนดแบ่งปันที่ให้ลูกหลาน และยังมีความเป็นญาติพี่น้องใกล้ชิดกันอยู่ แต่พอถึงรุ่นหลานในช่วงหลังๆที่ห่างออกไป ก็อาจจะตกลงกันไม่ได้ เกิดปัญหาเรื่องแนวเขตซึ่งหากผู้ใหญ่ไม่ห้ามไว้เช่นนี้ก็อาจจะเกิดปัญหาตามมาได้ เนื่องจากไผ่เป็นไม้ที่คนทั่วไปนิยม เพราะมีประโยชน์มากมายออกเนกประสงค์ ทั้งใช้หน่อเป็นอาหาร ใช้ลำต้นในการจักสาน ทำเครื่องใช้ในครัวเรือน ฯลฯ

ดังนั้น คนสมัยก่อนจึงได้ออกโบราณอุบาย “อย่าปลูกกอไผ่ไว้ริมที่ ลูกหลานจะทะเลาะกัน” เพื่อเป็นอุทาหรณ์สอนใจคนรุ่นหลังไว้ โดยพูดเป็นอุบายทำให้คนในสังคมเกิดความกลัว และตระหนัก เพื่อที่จะสอนให้ละเว้นไม่ประพฤติปฏิบัติ ในสิ่งที่จะก่อให้เกิดปัญหาขัดแย้งทั้งในครอบครัวตนเอง และเพื่อนบ้าน และมีผลให้สังคมสงบเรียบร้อย

ในตอนต่อไป จะเล่าถึงโบราณอุบายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความกลัว ตระหนักและละเว้นไม่ประพฤติปฏิบัติในเรื่อง “อย่าด่า อย่าตีพ่อตีแม่ ปากจะเท่ารูเข็ม มือจะโตเท่าไบลาน” โปรดติดตามค่ะ ..

งานวิจัยทุนอุดหนุนจากสวช. โดย : นางพรนิภา บัวพิมพ์

เรียบเรียงโดย : เขาวนิศ เต็งไตรรัตน์